

PELASTUSOPISTO

POLIISI

POLISIAMMATTIKORKEAKOULU

Pelastustieto-median lukijatutkimus

Kangastie Sakarias

11/2024

Opinnäytetyö / pelastusalan päällystötutkinto (AMK)

Tiivistelmä

TEKIJÄ:	Kangastie Sakarias
OPINNÄYTETYÖN NIMI:	Pelastustieto-median lukijatutkimus
OPINNÄYTETYÖN MUOTO:	tutkimuksellinen
JULKISUUSASTE:	julkinen
OHJAAJA:	Hanna Nygren
TUTKINTO:	Pelastusalan päällystötutkinto (AMK)
SIVUMÄÄRÄ:	25
TARKASTUSKUUKAUSI JA -VUOSI:	11/2024
AVAINSANAT:	lukijatutkimus, kyselytutkimus, Pelastustieto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä Pelastustieto-medialle lukijatutkimus, jossa kerätään tietoa median lukijakunnasta, lukijoiden lukutottumuksista sekä mielipiteistä ja toiveista Pelastustiedon julkaisemaan sisältöön liittyen. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa sellaista tietoa, jonka avulla Pelastustieto voi kehittää julkaisemaansa sisältöä entistä mieluisammaksi lukijoilleen. Opinnäytetyön tietoperustassa käsitellään lukijatutkimusta.

Opinnäytetyön toimeksiantaja oli Palo- ja pelastustieto ry, joka toimii Pelastustieto-lehden julkaisijana. Pelastustieto on pelastustoimen, ensihoidon ja varautumisen media, joka julkaisee sisältöään painetun lehden lisäksi näköislehdessä verkossa, omilla verkkosivuillaan sekä sosiaalisen median kanavissa kuten Facebookissa, Instagramissa sekä TikTokissa.

Lukijatutkimus toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena, joka mahdollistaa lukijakunnan mielipiteiden ja toiveiden kartoittamisen numeerisen datan avulla. Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä valittiin sen soveltuvuuden vuoksi laajoihin kohderyhmiin. Tutkimusaineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella, joka julkaistiin Pelastustieto-lehdessä, näköislehdessä verkossa sekä Pelastustiedon sosiaalisen median kanavissa. Kyselylomake lähetettiin myös sähköpostitse Pelastusopiston opiskelijoille. Vastauksia kyselyyn saatiin 258.

Kyselytutkimuksessa käytettiin monivalintakysymyksiä, ja lopussa oli mahdollisuus antaa avointa palautetta. Avoin palaute jätettiin kuitenkin suunnitellusti analysoimatta tässä opinnäytetyössä, mutta se annettiin Pelastustiedon käyttöön.

Vastaajat olivat yleisesti ottaen tyytyväisiä Pelastustiedon julkaisemaan sisältöön.

Lukijatutkimuksen tulosten avulla Pelastustieto pystyy kuitenkin kehittämään julkaisemaansa sisältöä vastaamaan vielä paremmin lukijoidensa toiveita. Tutkimuksen avulla saatiin tärkeää tietoa myös lukijoiden lukutottumuksista ja -tavoista sekä siitä, kuinka tulevaisuudessa halutaan lukea Pelastustiedon tuottamaa sisältöä.

Abstract

AUTHOR:	Sakarias Kangastie
TITLE OF THESIS:	Reader Survey for Pelastustieto Media
TYPE OF THESIS:	research-based thesis
PUBLICITY:	public
SUPERVISOR:	Hanna Nygren
DEGREE:	Bachelor of Rescue Services
NUMBER OF PAGES:	25
MONTH AND YEAR OF REVIEW:	11/2024
KEYWORDS:	reader survey, questionnaire survey, Pelastustieto

The purpose of this thesis was to conduct a reader survey for the Pelastustieto media to gather information on its readership, including readers' reading habits and opinions and preferences regarding the content published by Pelastustieto. The aim of the study was to generate information that would enable Pelastustieto to develop its content and make it even more appealing to its readers. The theoretical framework of the thesis discusses reader surveys.

The thesis was commissioned by Palo- ja pelastustieto ry, the publisher of the Pelastustieto magazine. Pelastustieto is a media focused on rescue services, emergency medical care, and preparedness. Pelastustieto publishes its content in both print and digital editions, as well as on its website and on social media platforms, including Facebook, Instagram, and TikTok.

The reader survey was conducted as a quantitative questionnaire-based study to provide numerical data on readers' opinions and preferences. The quantitative approach was chosen due to its suitability to large target groups. The data was collected through an electronic survey published in the print and digital editions of Pelastustieto and on its social media channels. The questionnaire was also sent by email to students at the Emergency Services Academy Finland. A total of 258 answers to the survey were received. The survey included multiple-choice questions, along with an option for open feedback. The open feedback was not analysed in this thesis as planned but was provided to Pelastustieto for their use.

Overall, respondents were generally satisfied with the content published by Pelastustieto. The survey results provide Pelastustieto with insights helping it to further develop its content to better meet reader expectations. The study also provided information on readers' habits and preferences regarding future consumption of Pelastustieto's content.

SISÄLLYS

1 Johdanto	5
2 Lukijatutkimus	6
2.1 Lukijatutkimus	6
2.2 Pelastustieto-media	8
3 Tutkimuksen toteuttaminen	10
3.1 Tarkoitus, tavoitteet ja rajaus	10
3.2 Kvantitatiivinen tutkimus	10
3.3 Kyselytutkimus.....	10
3.4 Aineiston analysointi kuilu-menetelmällä.....	11
3.5 Hyvä tieteellinen käytäntö ja tutkimuksen toteuttamisen eettiset näkökulmat.....	12
4 Tutkimuksen tulokset	13
4.1 Vastaajien profiili	13
4.1.1 Sukupuoli ja ikä.....	13
4.1.2 Toimenkuva	13
4.2 Vastaajien lukutottumukset	15
4.2.1 Painettu Pelastustieto-lehti	15
4.2.2 Pelastustiedon sähköinen näköislehti	15
4.2.3 Pelastustiedon verkkosivusto	16
4.2.4 Pelastustieto sosiaalisessa mediassa	16
4.2.5 Pelastustieto tulevaisuudessa	17
4.3 Pelastustieto-median sisältö	18
4.3.1 Kuiluanalyysi	20
4.3.2 Yleiset väittämät.....	21
5 Pohdinta.....	23
5.1 Johtopäätökset ja jatkotutkimus.....	23
5.2 Tutkimuksen onnistuminen	23
Lähteet.....	25
Liite 1. Saatekirje ja kyselylomake.....	26

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö käsittelee Pelastustieto-median lukijatutkimusta, joka kattaa Pelastustieto-lehden, verkossa julkaistavan näköislehden, verkkosivut sekä eri sosiaalisen median kanavat kuten Facebookin, Instagramin ja Tikokin. Aihe löytyi Pelastusopiston opinnäytetöiden aihepankista, jonne se oli lisätty Pelastustieto-median toimituksen pyynnöstä, koska media tarvitsi lukijatutkimusta. Aiheen merkityksellisyys ja sen tarjoama mahdollisuus konkreettiseen hyötyyn herättivät mielenkiintoni, ja otin yhteyttä Pelastustiedon päätoimittaja Esa Aaltoon. Sovimme opinnäytetyön toimeksiannosta puhelimitse keväällä 2024.

Pelastustieto-lehti yhdistyi ensihoidon erikoislehden Systolen kanssa vuonna 2022, ja ensimmäinen yhteinen lehti julkaistiin helmikuussa 2023. Aiempia lukijatutkimuksia ja -kyselyitä on tehty muutamia, mutta ei koko Pelastustieto-mediaa koskevaa tai lehden yhdistymisen jälkeen. Tämän tutkimuksen tavoitteena on tuottaa Pelastustiedolle sellaista tietoa, jonka avulla media voi kehittää tuottamaansa sisältöä ja julkaisutoimintaa vastaamaan paremmin lukijoidensa odotuksia ja tarpeita.

2 Lukijatutkimus

2.1 Lukijatutkimus

Lukijatutkimus on kirjallisuussosiologian muoto, jossa pyritään selvittämään empiirisiin menetelmin, kuten kyselyin ja haastatteluin, lukemisen määrällistä ja laadullista vaihtelua lukijakunnassa. Lukijatutkimus tarkastelee esimerkiksi fyysisten, sosiaalisten ja psykologisten tekijöiden vaikutusta lukemiseen. Aluksi niissä keskityttiin selvittämään lähinnä lasten ja nuorten lukemisen motivaatiota ja esteitä kasvatuksellisuuden kontekstissa. Haastattelututkimukset yleistyivät myöhemmin, jolloin tilastollisin menetelmin kysyttiin, mitä ihmiset lukevat ja miten paljon. (Tieteen termipankki.) Lukijatutkimuksen avulla voidaan selvittää lukijoiden mielipide lehden sisällöstä ja ulkoasusta, lehden yleisvaikutelmasta, eri aiheiden kiinnostavuudesta ja siitä, mitä haluttaisiin lisää ja tavoittaako lehti lukijat. Lehteä voidaan kehittää lukijoilta kerättyjen mielipiteiden avulla. (Mykkänen 1998, 179–180.)

Kariniemi (2010, 114–115) tarkastelee väitöskirjassaan lukijatutkimusten kehitystä Suomessa ja niiden käyttöä joukkoviestinnässä. Lukijatutkimukset alkoivat yleistyä, kun mainonnan merkitys kasvoi viestinnässä. Näillä tutkimuksilla on ollut alusta alkaen keskeinen rooli tuotekehityksessä, joko toimituksellisesta tai markkinoinnillisesta näkökulmasta. Ensimmäisissä lukijatutkimuksissa keskityttiin selvittämään tarkasti, mitä juttuja ja ilmoituksia lukija oli tarkasteltavasta sanomalehdestä lukenut. Pian tutkimuksissa alettiin mittaamaan lukemisen intensiteettiä. Sen avulla pyrittiin saamaan tietoa, kuinka paljon eri juttuja oli luettu. Intensiteettiä mitattaessa sen asteina olivat ”lukenut jotain” tai ”lukenut kaiken”. Ensin oltiin kiinnostuneita siitä, mitä luettiin, mutta 1950-luvulla kiinnostus siirtyi siihen, ketkä lehteä lukevat. Näin ollen tutkimuksissa painopiste siirtyi lukijakunnan rakennepiirteiden selvittämiseen. Survey-menetelmien esiinmarssi tapahtui 60-luvulla, kun lukijatutkimusten kehittämiseksi pyrittiin löytämään yksinkertaisempia tutkimusmenetelmiä. Tämä merkitsi erilaisten juttu- ja aihepiiriluelteloiden käyttöönottoa, ja tutkimuksissa keskityttiin lukijoiden mieli- ja muistikuvien selvittämiseen siitä, mitä he olivat lehdestä lukeneet. Paluu vanhaan tapahtui 70-luvun puolivälissä, kun Ruotsissa oli kehitetty uusi tutkimusmenetelmä, jossa keskityttiin siihen, kuinka sisältöä käytettiin ja koettiin. Tämä merkitsi paluuta taksisin lukemisen laadun tutkimiseen sen sijaan, että keskityttiin vain lukijakunnan rakenteeseen tai erilaisten muistikuvien tutkimiseen.

Liimatainen (1983) on jakanut lukijatutkimusten ongelmat neljään eri luokkaan tutkimusmenetelmien ja niiden vaativuuden perusteella. Nämä neljä luokkaa ovat lehden tavoittavuuden selvittäminen, käyttöasteen mittaaminen, sanoman välittymisen ja sen edellytysten tutkiminen sekä lehden ja lukija suhteen analysointi. Näistä helpoimpana pidetään lehden tavoittavuuden tutkimista ja vaikeimpana lukijasuhteen tutkimista. Kariniemi (2010, 116) on tehnyt tämän luokittelun pohjalta oman luokittelunsa väitöskirjassaan ”Järjestölehden yleisötutkimus yhteisön kehittämisen välineenä”. Uusi luokittelu oli tarpeen, sillä Liimataisen luokittelu oli Kariniemen tutkimuksen näkökulmasta epäkäytännöllinen. Kariniemen uudessa luokittelussa Liimataisen mainitsemat tutkimusongelmat ryhmiteltiin lehden levinneisyyttä, lehden lukijaa, lehden sisältökäyttöä sekä lehden ja lukijan suhdetta selvittävien teemojen alle. Kullekin tutkimusongelmalle on myös määritelty tutkittavat asiat. Taulukossa 1 vertaillaan näiden kahden eri luokittelun yhtäläisyyksiä ja eroja. (Kariniemi 2010, 116–117.)

Taulukko 1. Liimataisen (1983) ja Kariniemen (2010) tekemät ryhmittelyt lukijatutkimuksen tutkimusongelmista.

Tutkimusongelmat Liimataisen (1983) ryhmittelemänä		Tutkimusongelmat Kariniemen (2010) ryhmittelemänä	
Tutkimusongelmat	Tutkittavat asiat	Tutkimusongelmat	Tutkittavat asiat
Lehden tavoitavuus	- lehden levinneisyys - lukijamäärä ja peitto - lukijan tunnuspiirteet	Lehden levinneisyys	- painosmäärä - lukijamäärä ja peitto
Lehden käyttöaste	- lukutottumukset - sisällön kiinnostavuus, lukemisen säännöllisyys	Lehden lukijat	- lukijan tunnuspiirteet - lukutottumukset
Sanoman välittyminen ja sen edellytykset	- toteutunut lukeminen	Lehden sisältökäyttö	- sisällön kiinnostavuus - toteutunut lukeminen
Lehden ja lukijan suhde	- lukijauskollisuus - mielipiteet ja arvostukset	Lehden ja lukijan suhde	- lukijauskollisuus - mielipiteet ja arvostukset

Lehden levinneisyyttä voidaan selvittää tutkimalla sen painosmääriä, lukijamääriä ja peittoa. Alkeellisin arviointiperuste lehden levinneisyydelle on lehden painosmäärä. Siitä ei kuitenkaan selviä, kuinka monta kappaletta kulkeutuu lukijoiden käsiin. Tarkemman arvion lehden levinneisyydestä voi saada Levikintarkastus Oy:n toteuttamalla virallisilla levikintarkastuksilla, joita on toteutettu maksullisille sanoma- ja aikakauslehdille vuodesta 1955 lähtien. Näissä levikintarkastuksissa arvioidaan lehden tavoitavuutta maantieteellisesti ja suhteutettuna talouksien määrään. (Kariniemi 2010, 118.)

Lukijaan kohdistuvassa tutkimuksessa kiinnostuksen kohteena ovat lehden lukijoiden tunnuspiirteet ja lukutottumukset. Lukijaprofiilitutkimukset toteutetaan tutkimalla tilaajakunnan rakennetta ja mittaamalla lukijoiden mielipiteitä. (Liimatainen 1983, 36.) Lukutottumusten tutkiminen keskittyy lehden lukuajan, lukemisen ajankohdan, lukukertojen sekä olosuhteiden selvittämiseen. Näistä neljästä asiasta tyypillisimmin tutkittuja asioita ovat luku-aikaan ja lukemisen ajankohtaan liittyvät tiedot. Tutkimustuloksia tarkastaessa ja erityisesti vertailtaessa on huomioitava kysymyksenasettelun rooli, sillä kysymys voi kohdistua esimerkiksi viimeksi luettuun lehtinumeron, tiettyyn lehtinumeron tai yleisesti lukemistapoihin. (Liimatainen 1983, 37–39.)

Lehden sisältökäytön tutkimuksella tarkoitetaan sen sisällön kiinnostavuuden ja eri aiheiden lukemisen säännöllisyyden mittaamista. Sisältökäyttöä on tutkittu tyypillisesti sekä luettelo- että luku- ja huomioarvotutkimusmenetelmiä käyttäen. Luettelomenetelmää käytettäessä pyydetään lukijoita arvioimaan heille lähetetyn kyselylomakkeen avulla, miten usein he ovat lukeneet lehden erilaisia aihepiirejä, kuten kulttuuri- ja urheilujuttuja, henkilöhaastatteluja tai reportaaseja. Lukijoiden vastaukset perustuvat usein heidän mielikuviinsa. Luku- ja huomioarvotutkimusmenetelmä mittaa lehden koko numeron artikkelin ja ilmoitusten lukemista ja huomaamista. Menetelmän tavoitteena on mitata jokaiselle lehtinumeron artikkelille ja ilmoitukselle sekä luku- että huomioarvo. (Liimatainen 1983, 39–42.)

Lehden ja lukijan suhdetta mittaavat tutkimukset ovat luonteeltaan seurantatutkimuksia ja vaihtelevat sekä sisällöltään että vaatavuusasteeltaan. Tutkimukset voidaan suunnata yksittäiseen lehteen ja sen lukijoihin, tiettyyn lehtiryhmään ja sen lukijoihin tai tarkastella sanomalehtiä yhtenä tiedotusvälineenä muiden joukossa. Lukijasuhdetta tutkitaan selvittämällä lukijauskollisuuteen, mielipiteisiin ja arvostuksiin liittyviä asioita. Lukijasuhdetta voidaan tutkia kysymällä lukemisen perusteellisuutta, irtonumero-ostojen säännöllisyyttä, lehden kannanottojen ja lukijan näkemysten yhtäpitävyyttä, lehden käsittelemien aiheiden määrää, laatua ja mielenkiintoisuutta, lehden korvattavuutta jollakin toisella lehdellä sekä lehden ilmoitusten merkitystä ostoskäyttäytymisessä. (Liimatainen 1983, 45.)

Lehden ja lukijan välistä suhdetta on tutkittu 1960-luvulta saakka myös luottamuksen ja uskottavuuden eli niin sanotun *media credibility* näkökulmasta (Kärki 2004; Hujanen 2007, Kariniemen 2010, 130 mukaan). Tämä aihe on jälleen ajankohtainen etenkin Yhdysvalloissa, jossa tutkimukset ovat keskittyneet kaupallisen median pyrkimykseen tavoittaa mahdollisimman laaja yleisö. Ruotsissa luotettavuuteen ja uskottavuuden liittyvät tutkimukset ovat painottuneet keskusteluun journalismin etiikasta sekä sen kytköksistä politiikkaan ja erilaisiin intressiryhmiin ja organisaatioihin. (Elliot 1997, Kariniemen 2010, 130 mukaan.) Suomessa uskottavuuskeskustelut ovat viime aikoina liittyneet lehdistön viihteellistymiseen (Kallionpää 2008, Kariniemen 2010, 130 mukaan). Instituutioiden uskottavuus on Weibullin (2003) mukaan nykypäivän mielipide- ja mielikuvayhteiskunnassa ratkaisevan tärkeää aivan kuin maa oli maatalousyhteiskunnassa (Kariniemi 2010, 130).

Kariniemi (2010, 131–134) käsittelee Suomessa opinnäytteinä tehtyjä lukijatutkimuksia osana väitöskirjaansa. 1990-luku oli vilkkain vuosikymmen lukijatutkimusten tekemisessä, jolloin valmistui 41 tutkimusta. Vuonna 2005 oli lukijatutkimuksia valmistunut kyseisellä vuosikymmenellä jo 21. Kariniemi teki väitöskirjassaan esitutkimuksen Tampereella tehdyistä (42 kpl) lukijatutkimuksista, joista valtaosan aineistot oli kerätty postikyselyinä ja vain yhden haastatteleamalla. Lukijatutkimuksiin osallistuneet oli pääsääntöisesti valittu lehden tilaajarekisteristä. Osallistuneet oli poimittu useimmiten joko systemaattisella satunnaisotannalla tai yksinkertaisella satunnaisotoksella. Kolmasosassa tutkimuksista vastanneiden kesken oli arvottu palkintoja.

2.2 Pelastustieto-media

Pelastustieto määrittelee itsensä pelastustoimen, ensihoidon ja varautumisen mediaksi, joka käsittelee laaja-alaisesti erilaisia ajankohtaisia pelastusalan aiheita, kuten onnettomuuksista oppimista pelastustöiden ja ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Pelastustieto-lehden julkaisijana toimii Palo- ja pelastustieto ry, joka on vuonna 1977 paloalan lehtien julkaisutoimintaa varten perustettu yhdistys. (Pelastustieto.)

Pelastustiedon toiminnan tarkoituksena on olla pelastus- ja ensihoitoalan korkealaatuinen kärkimedia, joka välittää aloilta monipuolista tietoa ja tukee alan yhteisöllisyyttä viestinnän keinoin. Visiona on, että Pelastustieto-median julkaisema tieto on halutuinta, mielenkiintoisinta ja luotettavinta. Tulevaisuuden tähtäimenä on levikin kasvun edistäminen ja verkkolevikin kehittämiseen varautuminen, vuorovaikutteisuuden kehittäminen kaikessa toiminnassa sekä näkyvillä oleminen alan tapahtumissa, työelämässä ja verkkoympäristössä. Lisäksi halutaan keskittyä ydintoimintaan sekä keskittää resurssit toiminnan tarkoituksen edistämiseen ja olla

jokaisen alalla toimivan henkilön luettavissa tunnettuna ja helposti lähestyttävänä mediana, joka löytyy kaikista palokunnista ja alan työpaikalta. (Pelastustieto.)

Pelastustieto julkaisee sisältöään painetussa Pelastustieto-lehdessä sekä näköislehdessä verkossa. Lisäksi media julkaisee tuottamaansa sisältöä omilla verkkosivuillaan sekä sosiaalisen median kanavissa kuten Facebookissa, Instagramissa sekä Tiktokissa. Pelastustiedolla on tällä hetkellä, kesäkuussa 2024, 3500 perinteisen lehden tilaajaa sekä seuraajia Facebookissa noin 7000, Instagramissa noin 5700 ja Tiktokissa noin 2500. Pelastustiedon kohderyhmään kuuluvat henkilöt koostuvat pääsääntöisesti pelastus- ja ensihoitoalalla työskentelevistä henkilöistä. Pelastustieto-lehdestä on tehty muutamia lukijatutkimuksia ja -kyselyitä, mutta ne eivät ole kattaneet koko Pelastustieto-mediaa.

3 Tutkimuksen toteuttaminen

3.1 Tarkoitus, tavoitteet ja rajaus

Opinnäytetyön tarkoitus oli toteuttaa lukijatutkimus Pelastustieto-medialle syksyn 2024 aikana. Lukijatutkimuksen tarkoituksena on lisätä tietoa Pelastustieto-median lukijakunnan profiilista, lukijoiden lukutottumuksesta sekä kerätä tietoa mielipiteistä ja toiveista Pelastustiedon julkaisemaan sisältöön liittyen. Tavoitteena on tuottaa sellaista tietoa, jonka avulla Pelastustieto voi kehittää julkaisemaansa sisältöä entistä mieluisammaksi lukijoilleen.

Lukijatutkimus rajataan koskemaan Pelastustieto-median lukijaprofiilin kartoittamista, lukutottumuksia, journalistista sisältöä erityisesti eri juttuaiheiden näkökulmasta sekä lehden julkaisumuotoa. Tutkimuksessa ei oteta kantaa muihin tekijöihin, kuten visuaalisuuteen tai aiempiin tutkimuksiin. Pääpaino on analysoida kuilumenetelmällä vastaajien mielipiteet Pelastustiedon tuottaman sisällön eri aihealueista.

3.2 Kvantitatiivinen tutkimus

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valittiin kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, jonka avulla selvitetään lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä, mikä edellyttää riittävän suurta ja edustavaa otosta (Heikkilä 2010, 16). Tutkimusmenetelmäksi määrällinen tutkimus sopii silloin, kun halutaan selittää ja ymmärtää ihmisten kokemuksia ja käsityksiä ja näiden jakautumista heidän keskuudessaan (Vilkkä 2021, 23). Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on myös huomioitava, että havaintoaineisto soveltuu määrälliseen eli numeeriseen mittaamiseen ja aineistot voidaan saattaa tilastollisesti käsiteltävään muotoon (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2016, 140).

Tutkittavien henkilöiden valinta ja perusjoukon määrittäminen on keskeinen osa määrällistä tutkimusta. Perusjoukko tarkoittaa tutkittavien henkilöiden joukkoa, johon tulosten tulee päteä. Perusjoukosta valitaan lopuksi vielä otos. Päätelmät tehdään tilastolliseen analysointiin perustuen ja niitä kuvaillaan taulukoiden avulla. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2016, 140.)

3.3 Kyselytutkimus

Opinnäytetyön tutkimusaineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella (liite 1) Pelastustieto-median lukijoilta ja seuraajilta. Kyselylomake julkaistiin Pelastustiedon paperi- ja verkkolehdessä sekä eri sosiaalisen median kanavissa kuten Facebookissa ja Instagramissa. Kyselylomakkeen linkki jaettiin myös sähköpostitse Pelastusopiston opiskelijoille. Kysely oli auki 21.8.–30.9.2024.

Kun kysely laitetaan jollekin sosiaalisen median alustalle, siihen voi vastata kuka tahansa ja aineiston keruussa ei näin voida puhua otoksesta vaan näytteestä. Tällöin tulee miettiä, onko aineisto jollain tavalla valikoitunut ja ketkä ovat mahdollisesti jääneet hankitun aineiston ulkopuolelle. (Valli 2015, 49.) Kysely julkaistiin lehden lisäksi myös Pelastustiedon sosiaalisen median kanavissa mahdollisimman suuren vastaajamäärän takaamiseksi. Kohderyhmää ovat myös henkilöt, jotka seuraavat Pelastustiedon sisältöä ainoastaan sosiaalisen median

kanavissa, ja siksi tämä lukijatutkimus ei rajoitu vain Pelastustieto-lehden lukijoihin, vaan se kattaa koko Pelastustieto-median.

Tutkimusaineiston kerääminen tehtiin sähköisellä kyselylomakkeella, koska se on tehokas ja yleinen tapa kerätä suuria aineistoja (Valli 2015, 41). Kysely laadittiin Webropol-ohjelmalla huomioiden Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran (2016, 202–203) laatimat ohjeet.

Kyselylomakkeen alussa kartoitettiin vastaajien taustatietoja, sitten lukutottumuksia ja lopuksi sisältöön liittyviä mielipiteitä. Vastaajien taustatietoja kartoittavaan kysymykseen numero 3 (liite 1) lisättiin yhden vastaajan toiveesta vastausvaihtoehto ”jokin muu”, kun kysely oli ollut auki viikon ajan.

Kyselyssä käytettiin strukturoituja, suljettuja kysymyksiä, joissa vastaajat valitsivat sopivimman tai sopivimmat vaihtoehdot. Tämä vähentää Heikkilän (2010, 50–51) mukaan vastausvirheitä. Osassa kysymyksistä pystyi valitsemaan yhden tai useamman vaihtoehdon. Kyselyyn oli asetettu säännöt siten, että kysymyksiin ja väittämiin oli pakko vastata, mutta mikäli vastasi jonkin aihealueen pääkysymykseen kieltävästi, häneltä piilotettiin jatkokysymykset. Pääkysymyksiä olivat kysymykset 4, 7, 10 ja 13 (liite 1). Avoimeen palautteeseen vastaaminen sekä arvontaan osallistuminen olivat vapaaehtoisia. Ennen kyselyn toteutusta lomake testattiin Pelastustiedon toimituksella, minkä jälkeen yksittäisiä kysymyksiä muotoiltiin saadun palautteen perusteella. Kysely sisälsi myös saatetekstin, joka motivoi vastaajia kertomalla kyselyn merkityksestä ja tulosten käytöstä (Heikkilä 2010, 61–62).

Toimeksiantajan toiveesta kyselylomake laadittiin tietyiltä osin vertailukelpoiseksi aiemman tutkimuksen kanssa. Tämän vuoksi kyselylomakkeen kohdissa 17 ja 18 (liite 1) käytettiin viisiportaista Likert-asteikkoa ja kysymysten analyysimenetelmäksi valittiin kuiluanalyysi. Lisäksi analyysiä tehtiin prosenttiosuuksien ja tulosten keskiarvojen perusteella (Aaltola & Valli 2001, 106). Kyselylomakkeen kohdassa 19 (liite 1) käytettiin Likertin neliportaista asteikkoa, jossa keskimäinen ”neutraali” vaihtoehto oli poistettu aiemman tutkimuksen tapaan. Likert-asteikko on summamuuttuja, joka koostuu tiettyyn aihepiiriin liittyvien asennemuuttujien numeerisista arvoista (Ollikainen 2024, 2). Likert-asteikkoon liittyy Ollikaisen (2024, 2) mukaan myös eroavia näkemyksiä tiedeyhteisössä, koska asteikon muuttujat eivät ole yksiselitteisesti välimatka-asteikollisia. Avoin palaute jätettiin sovitusti analysoimatta tässä opinnäytetyössä, mutta se annettiin toimeksiantajan käyttöön. Toimeksiantajalle annettiin mahdollisuus kommentoida työtä ennen sen julkaisemista. Pelastustiedon toimitus kertoi olevansa tyytyväinen työhön.

3.4 Aineiston analysointi kuilu-menetelmällä

Kuiluanalyysi on palvelun laadun mittausmenetelmä, jonka avulla voidaan kuvata asiakkaiden tyytyväisyyttä arvioitaessa kyselylomakkeessa esitettyjen laatukriteerien merkitystä ja onnistumista. Kuilu syntyy siitä, kuinka hyvin laatukriteerit on asiakkaiden mielestä toteutettu suhteessa niiden tärkeyteen. Zeithaml, Parasuraman ja Berry kehittivät tämän mallin tavoitteena selvittää laatuongelmien syitä sekä löytää keinoja palvelun laadun kehittämiseen. (Ryynänen 2011, 20.)

Tässä tutkimuksessa kuiluanalyysiä käytettiin siten, että lukijoilta kysyttiin mielipiteet 15:n eri juttuaiheen tärkeydestä Pelastustieto-median julkaisuissa sekä niiden onnistumisesta. Mitta-asteikkona käytettiin viisiportaista Likertin asteikkoa, jossa vastaajat arvioivat kunkin kohdan

asteikolla 1–5. Kuilu ilmenee onnistumisen ja tärkeyden erotuksena. Jos onnistumiselle annettu arvosana on tärkeydelle annettua arvosanaa suurempi, kuilu on positiivinen. Tilanteen ollessa päinvastainen, kuilu on negatiivinen. Positiivinen kuilu tarkoittaa, että vastaajien odotuksiin on vastattu tai ne on ylitetty. Negatiivinen kuilu puolestaan viestii alipanostuksesta ja siitä, ettei vastaajien odotukset ole täyttyneet.

Kuiluja voidaan myös vertailla kyselyssä kysytyjen eri tekijöiden kuten sukupuolen tai iän mukaan. Vertailun avulla voidaan saada selville mielipiteiden jakautumista esimerkiksi eri ikäryhmissä. Tässä opinnäytetyössä ei tehdä vertailua, mutta toimeksiantaja voi halutessaan toteuttaa sen myöhemmin.

3.5 Hyvä tieteellinen käytäntö ja tutkimuksen toteuttamisen eettiset näkökulmat

Hyvää tieteellistä käytäntöä on pyritty noudattamaan tutkimuksen kaikissa vaiheissa alkaen suunnittelusta ja aineistonkeruusta aina analysointiin ja raportointiin. Tavoitteena on ollut noudattaa rehellisyyden, luotettavuuden, arvostuksen ja vastuullisuuden periaatteita, jotka takaavat tutkimuksen eettisyyden ja laadun (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2024).

Tutkimuksen toimeksiannosta sovittiin keväällä 2024. Sitä seurasi suunnitteluvaihe, jossa laadittiin opinnäytetyösuunnitelma, hyödynnettiin aiempaa tutkimustietoa ja valittiin sopivin tutkimusmenetelmä. Tiedonhankinnassa käytettiin luotettavia lähteitä, ja lähdeviitteiden merkinnät on tehty huolellisesti. Tutkimuksen kulku, aineistonkeruu ja analyysi on kuvattu läpinäkyvästi ja yksityiskohtaisesti, mikä mahdollistaa tutkimuksen toistettavuuden.

Kyselylomake rakennettiin selkeäksi ja se testattiin pienellä ryhmällä epäselvyyksien havaitsemiseksi (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2016, 202–203). Aineistonkeruu toteutettiin suunnitelman mukaisesti Webropol-ohjelmassa ja anonyymiteetti varmistettiin, kun kyselyyn vastaaminen tapahtui anonyymisti. Saatetekstissä kerrottiin kyselyn luonteesta ja tarkoituksesta. Aineiston analyysissä noudatettiin huolellisuutta ja analyysimenetelmät olivat tutkimuskysymyksiin sopivia. Tulokset on esitetty totuudenmukaisesti, mitään ei jätetty raportoimatta.

4 Tutkimuksen tulokset

Tuloksista käsitellään ensin kysymyksiä, joilla saatiin tietoa lukijoiden taustoista. Taustatietojen selvittämisen jälkeen analysoidaan lukijoiden lukutottumuksia käsittelevät kysymykset ja lopuksi analysoidaan juttuaiheita ja sisältöä koskevat kysymykset. Kyselyyn saatiin yhteensä 258 vastausta.

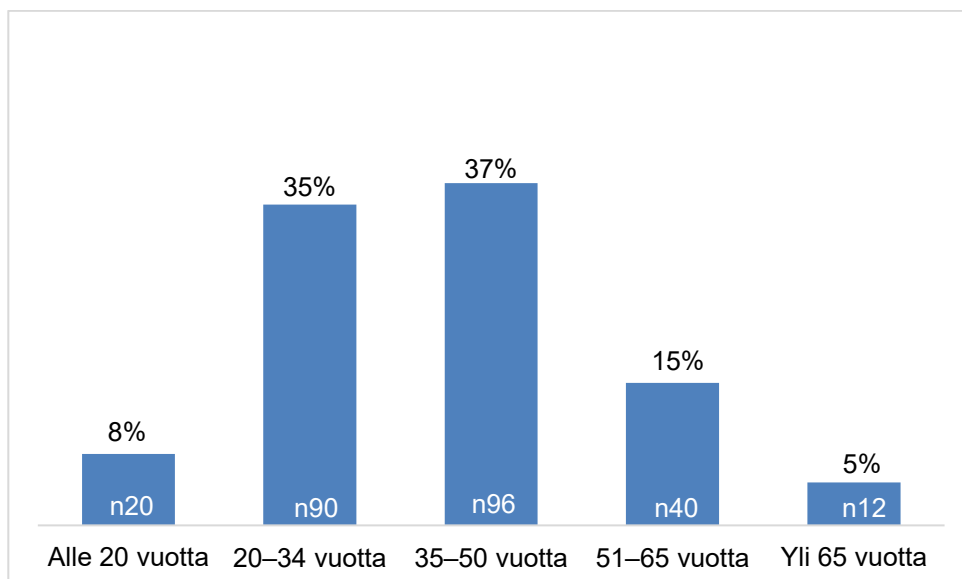
4.1 Vastaajien profiili

Lukijoilta kysyttiin sukupuoli, ikä ja suhde pelastusalaan eli sitä, mitä tekee pelastusalalla.

4.1.1 Sukupuoli ja ikä

Kyselyyn vastanneista 83 % (n=213) oli miehiä ja loput 17 % (n=45) naisia. Näiden lisäksi kyselyssä oli myös vastausvaihtoehto ”muu”, mutta sitä ei valinnut kukaan.

Vastaajien ikää koskevassa kysymyksessä oli kuvion 1 mukaisesti viisi eri vastausvaihtoehtoa. Vastaajia pyydettiin valitsemaan viidestä ikäluokasta itselleen sopiva vaihtoehto. Eniten vastaajia kuului ikäryhmään 35–50 vuotta, johon sijoittui 37 % vastaajista. Toiseksi suurin ryhmä oli 20–34-vuotiaat, joita oli 35 %. Näin ollen 50-vuotiaiden ja sitä nuorempien osuus oli yhteensä 80 %. Kolmanneksi suurin ikäryhmä oli 51–65-vuotiaat, joita oli 15 % vastaajista. Alle 20-vuotiaat muodostivat toiseksi pienimmän ryhmän 8 % osuudella, ja pienin ryhmä oli yli 65-vuotiaat, joita oli 5 %.

Kuvio 1. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma.

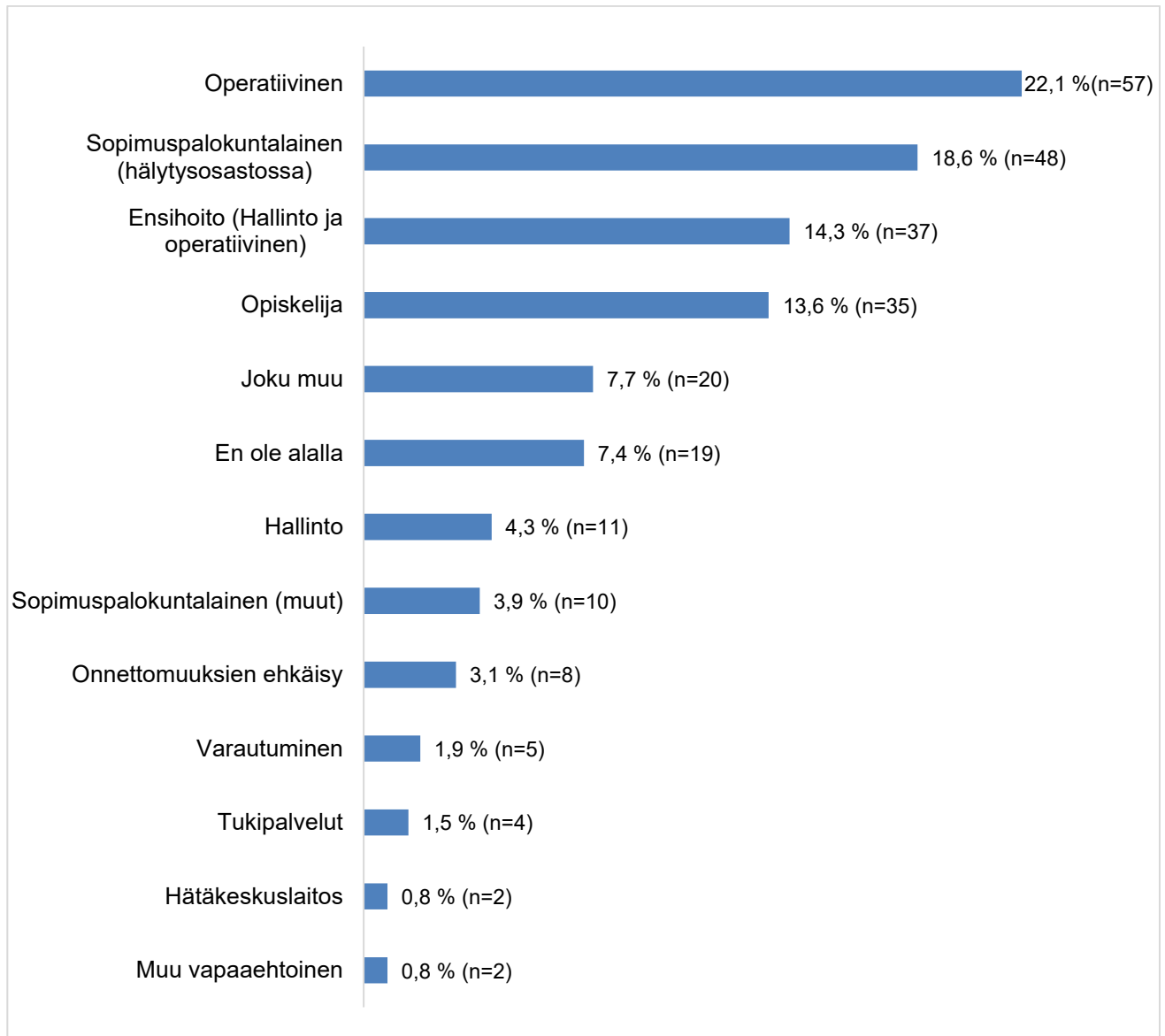
4.1.2 Toimenkuva

Kuviosta 2 on nähtävissä vastaajien jakautuminen toimenkuvan perusteella eri ryhmiin pelastusalalla. Suurimman ryhmän (22 %, n=57) muodostivat vaihtoehdon ”operatiivinen” valinnat. Toiseksi suurin ryhmä (19 %, n=48) oli hälytysosastoon kuuluvat

sopimuspalokuntalaiset. Ensihoidon parissa työskentelevät muodostivat kolmanneksi suurimman ryhmän (14 %, n=37) ja opiskelijat neljänneksi suurimman (14 %, n=35).

Viidenneksi eniten oli ”joku muu” vaihtoehdon valinnoita (8 %, n=20), kuudenneksi eniten vaihdon ”en ole alalla” valinnoita (7 %, n=19). Hallinnollisissa tehtävissä olleet vastaajat muodostivat seitsemänneksi suurimman ryhmän (4 %, n=11), ja kahdeksanneksi suurimman ryhmän muodostivat vaihtoehdon ”sopimuspalokuntalainen (muut)” valinnoet (4 %, n=10).

Viisi vähiten valittua vaihtoehtoa olivat onnettomuuksien ehkäisy (3 %, n=8), varautuminen (2 %, n=5), tukipalvelut (2 %, n=4), hätäkeskuslaitos (1 %, n=2) ja muu vapaaehtoinen (1 %, n=2).

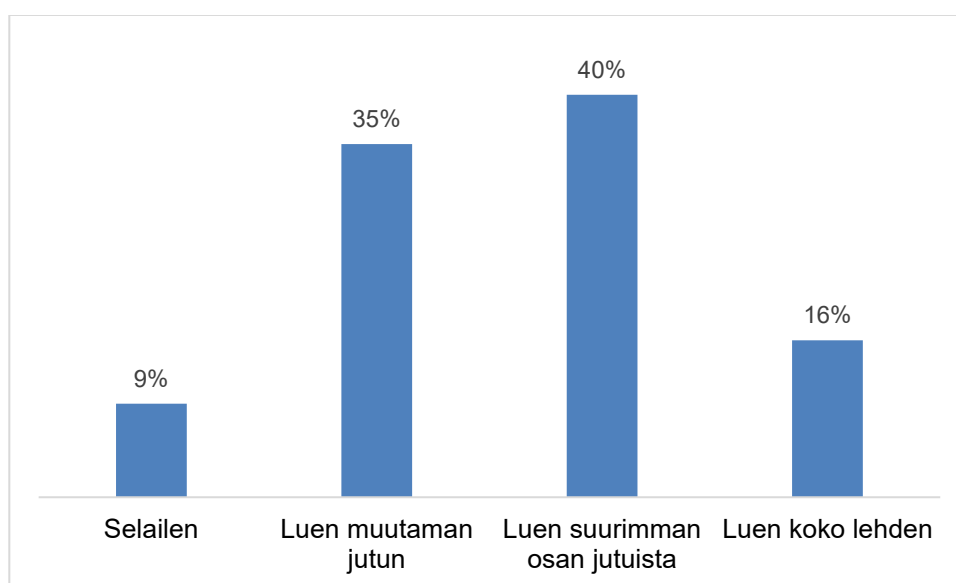
Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden sijoittuminen pelastusalalla.

4.2 Vastaajien lukutottumukset

4.2.1 Painettu Pelastustieto-lehti

Painettua Pelastustieto-lehteä luki 79 % (n=205) vastaajista. Painetun lehden lukijoista 73 % lukee lehteä työpaikallaan, 6 % opiskelupaikallaan ja kotiin lehden on tilannut 30 %. Kuusi vastaajista lukee lehteä sekä työpaikallaan että opiskelupaikallaan, ja yksi heistä on lisäksi tilannut lehden kotiin. Työpaikallaan lehteä lukevista vastaajista 12 on tilannut lehden myös kotiin.

Kuten kuviosta 3 selviää, 40 % lehteä lukevista vastaajista lukee suurimman osan jutuista ja 16 % koko lehden. Lukijoista 35 % kertoi lukevansa muutaman jutun ja 9 % selailevansa.

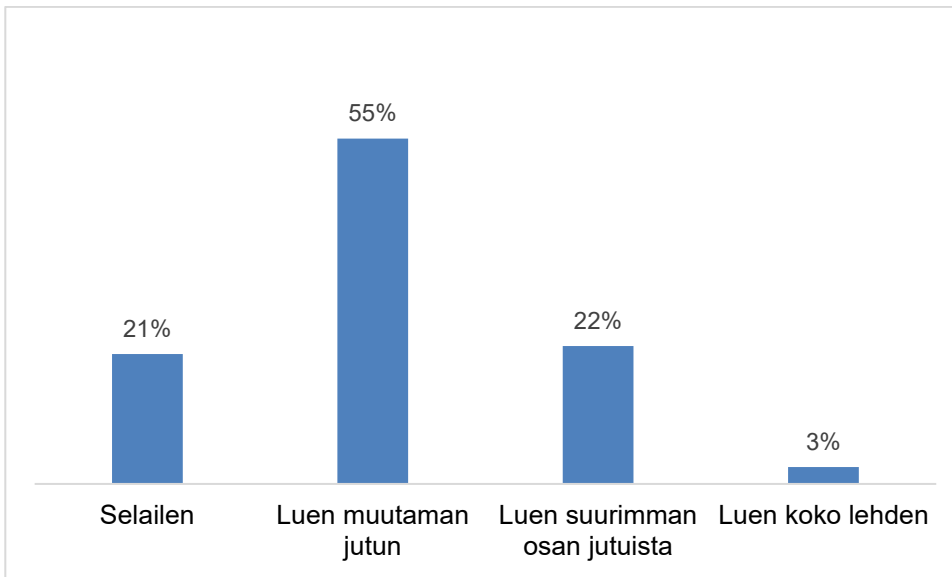

Kuvio 3. Lehden lukeminen.

4.2.2 Pelastustiedon sähköinen näköislehti

Pelastustiedon sähköistä näköislehteä kertoi lukevansa 28 % (n=73) vastaajista. Näköislehteä mobiililaitteella luki 74 % (n=54) vastaajista ja tietokoneella 37 % (n=27). Sekä tietokoneella että mobiililaitteella luki yhteensä 8 henkilöä.

Kuviosta 4 nähdään, että suurin osa sähköistä näköislehteä lukevista vastaajista kertoi lukevansa muutaman jutun näköislehdestä. Suurimman osan jutuista luki 22 % vastaajista, koko lehden 3 % ja 21 % kertoi selailevansa.

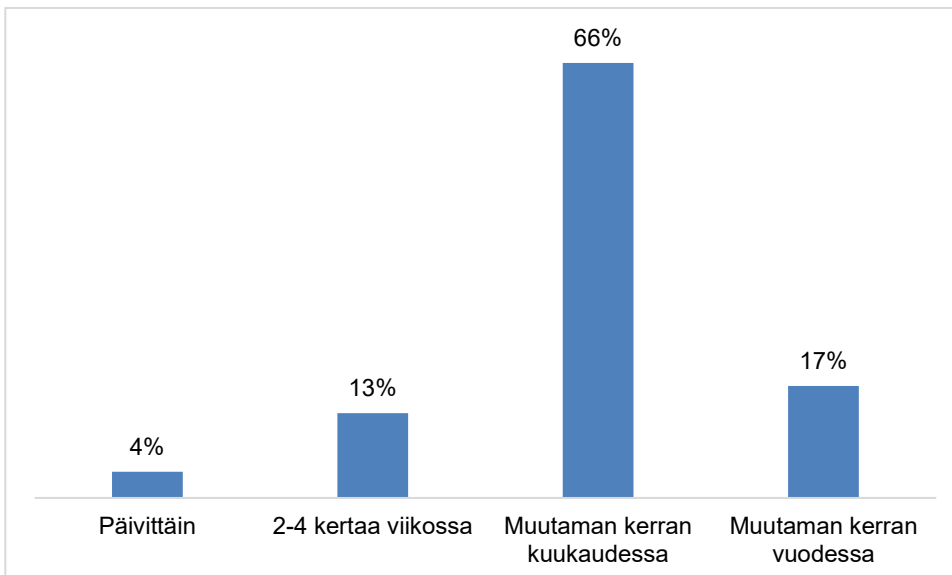

Kuvio 4. Sähköisen näköislehden lukeminen.

4.2.3 Pelastustiedon verkkosivusto

Pelastustiedon verkkosivustoa (www.pelastustieto.fi) kertoi seuraavansa 48 % (n=124) vastaajista. Verkkosivuille päätyi sosiaalisen median kautta 60 % vastaajista, suoraan pelastustieto.fi:n kautta 52 % ja hakukoneen kautta 8 %.

Kuviosta 5 nähdään, kuinka usein vastaajat kertoivat vierailevansa verkkosivuilla. Eniten oli muutaman kerran kuukaudessa vierailevia, joita oli 66 % vastaajista. Muutaman kerran vuodessa verkkosivustolla kävijöitä oli 17 %, 2–4 kertaa viikossa vierailevia 13 % ja päivittäin vierailevia 4 %.

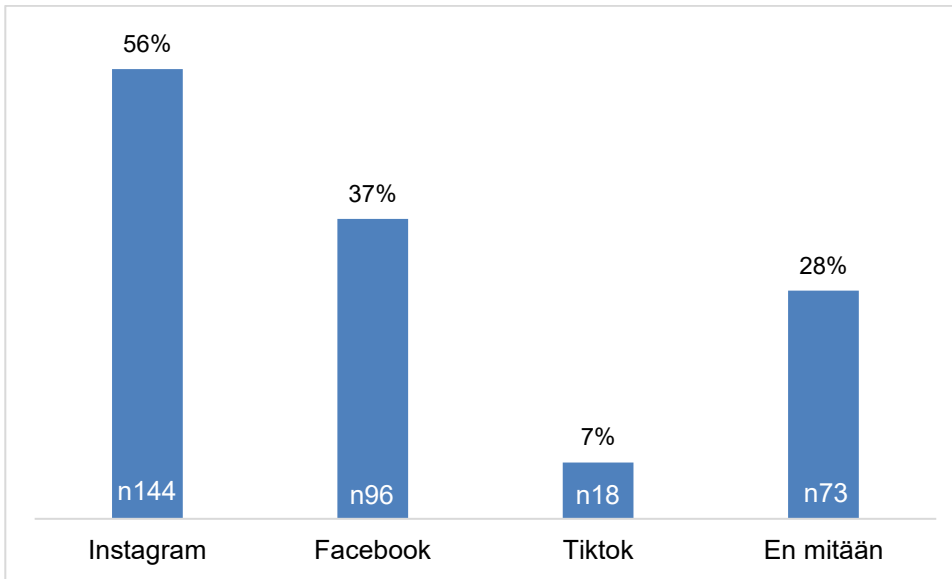

Kuvio 5. Vierailu verkkosivuilla.

4.2.4 Pelastustieto sosiaalisessa mediassa

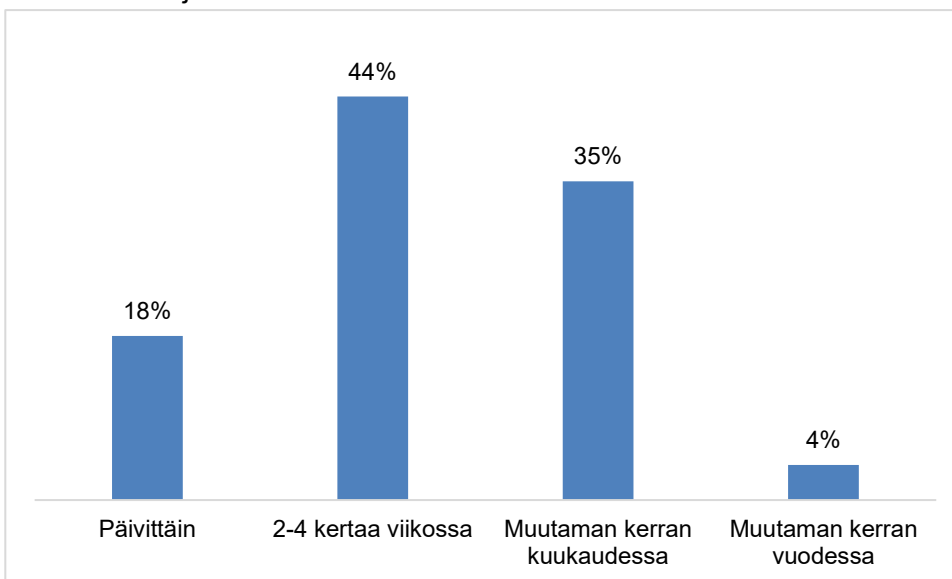
Kyselyssä selvitettiin myös somekanavien seuraamista. Kuten kuviosta 6 nähdään, yli puolet kyselyyn vastanneista, 56 %, kertoi seuraavansa Pelastustietoa Instagramissa. Facebookissa

Pelastustietoa seurasi 37 % vastaajista ja Tiktokissa 7 %. Vastaajista 28 % ei seurannut Pelastustiedon somekanavia lainkaan.

Kuvio 6. Mitä Pelastustiedon somekanavia seuraat?

Pelastustiedon somekanavia seuraavilta vastaajilta kysyttiin myös, kuinka usein he lukevat Pelastustiedon somejulkaisuja. Kuviosta 7 nähdään, että 44 % vastaajista luki 2–4 kertaa viikossa ja 18 % päivittäin. Muutaman kerran kuukaudessa lukijoita oli 35 % ja muutaman kerran vuodessa lukijoita 4 %.

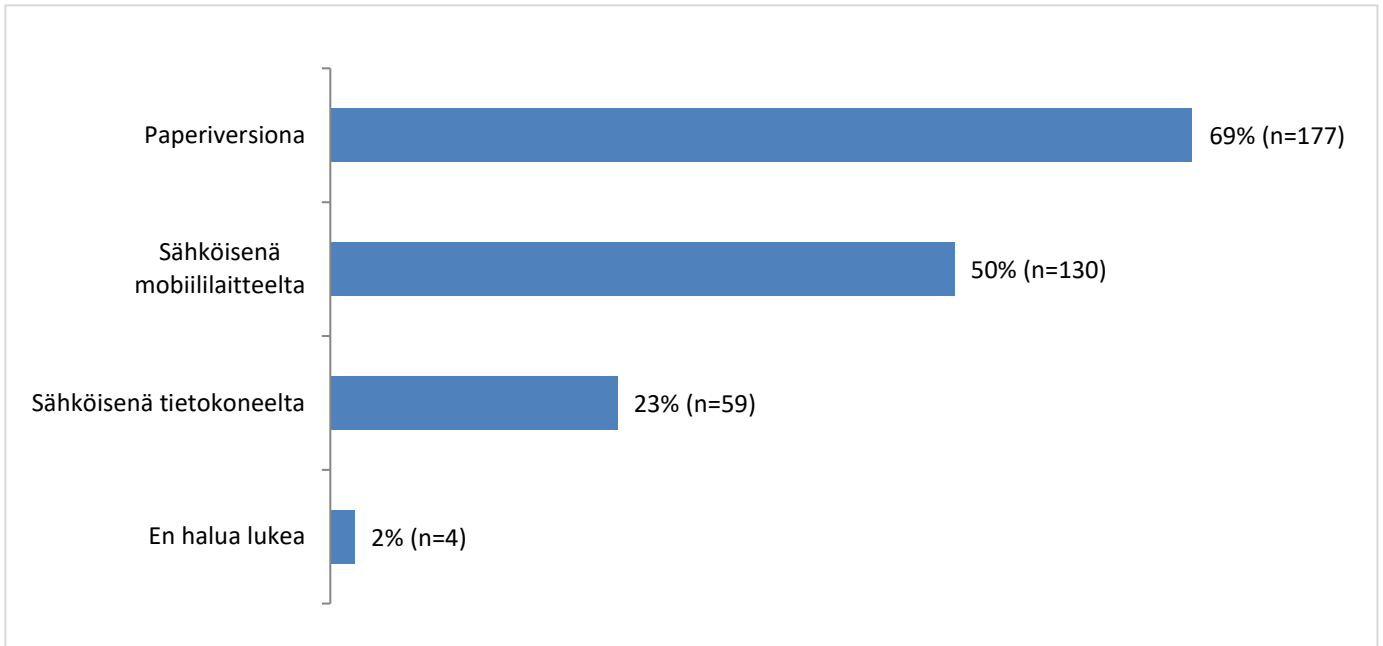

Kuvio 7. Somejulkaisujen lukeminen.

4.2.5 Pelastustieto tulevaisuudessa

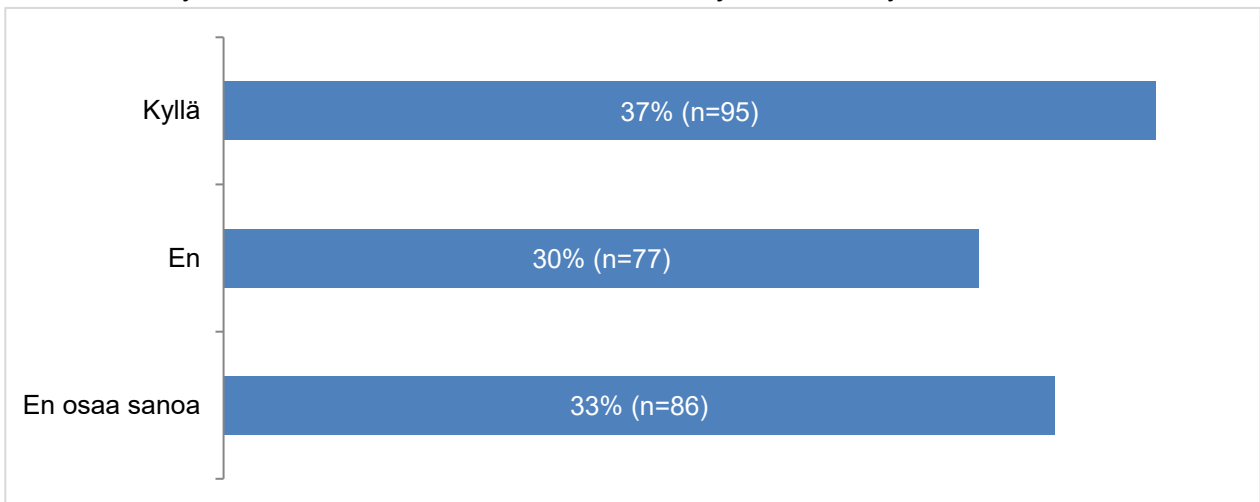
Vastaajilta kysyttiin, miten he haluaisivat lukea Pelastustieto-lehteä tulevaisuudessa (kuvio 8). Suurin osa vastaajista kertoi haluavansa lukea perinteistä paperiversiota. Puolet vastaajista haluaisi lukea sähköisenä mobiililaitteelta, 23 % sähköisenä tietokoneelta ja 2 % ei halua lukea lainkaan. Paperiversion valinneista vastaajista 75 haluaisi lukea lehteä myös sähköisenä. Vain

paperisena haluaisi lukea 102 vastaajaa ja vain sähköisenä 77 vastaajaa.

Kuvio 8. Miten haluaisit lukea Pelastustieto-lehteä tulevaisuudessa?

Vastaajilta kysyttiin myös, käyttäisivätkö he Pelastustieto-sovellusta (kuvi 9). Vastaajista 37 % kertoi, että käyttäisi sovellusta, 33 % ei osannut sanoa ja 30 % ei käyttäisi.

Kuvio 9. Käyttäisitkö Pelastustieto-sovellusta?

4.3 Pelastustieto-median sisältö

Vastaajia pyydettiin arvioimaan Pelastustiedon tuottaman sisällön eri aihealueiden tärkeyttä ja niissä onnistumista asteikolla 1–5, jossa 1=merkityksetön, 2=melko merkityksetön, 3=neutraali, 4=melko tärkeä ja 5=erittäin tärkeä. Keskiarvot aihealueiden tärkeydestä on esitetty kuviossa 10.

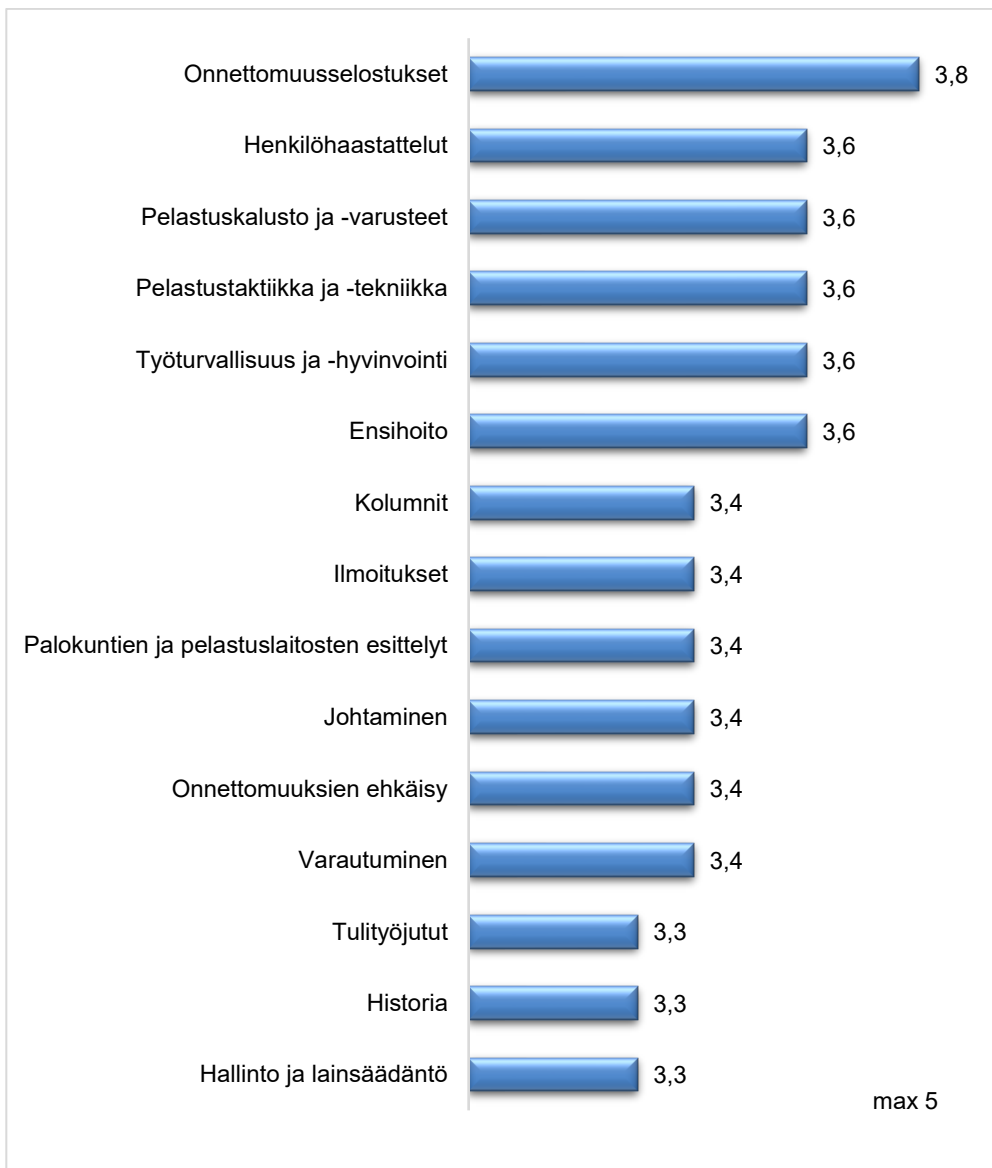
Vastaajien mielestä tärkein aihealue on onnettomuusselostukset, osa-alueen keskiarvo oli 4,2. Toiseksi tärkeimpänä pidettiin pelastustaktiikkaa ja -tekniikkaa käsitteleviä juttuja, jotka saivat keskiarvoksi 4,1. Työturvallisuuden ja -hyvinvointiin sekä pelastuskalustoon ja -varusteisiin liittyvät aiheet saivat keskiarvoksi 4,0. Onnettomuuksien ehkäisyn sekä johtamisen keskiarvo oli puolestaan 3,8. Varautuminen, henkilöhaastattelut ja ensihoito saivat keskiarvoksi 3,7 saivat ja

palokuntien sekä pelastuslaitosten esittelyt keskiarvon 3,6. Viisi alhaisinta keskiarvoa saanutta aihealuetta olivat historia, hallinto ja lainsäädäntö, kolumnit, tulityöjutut ja ilmoitukset, joiden keskiarvot asettuivat välille 3–3,2.

Kuvio 10. Aihealueiden tärkeys Pelastustieto-median julkaisuissa.

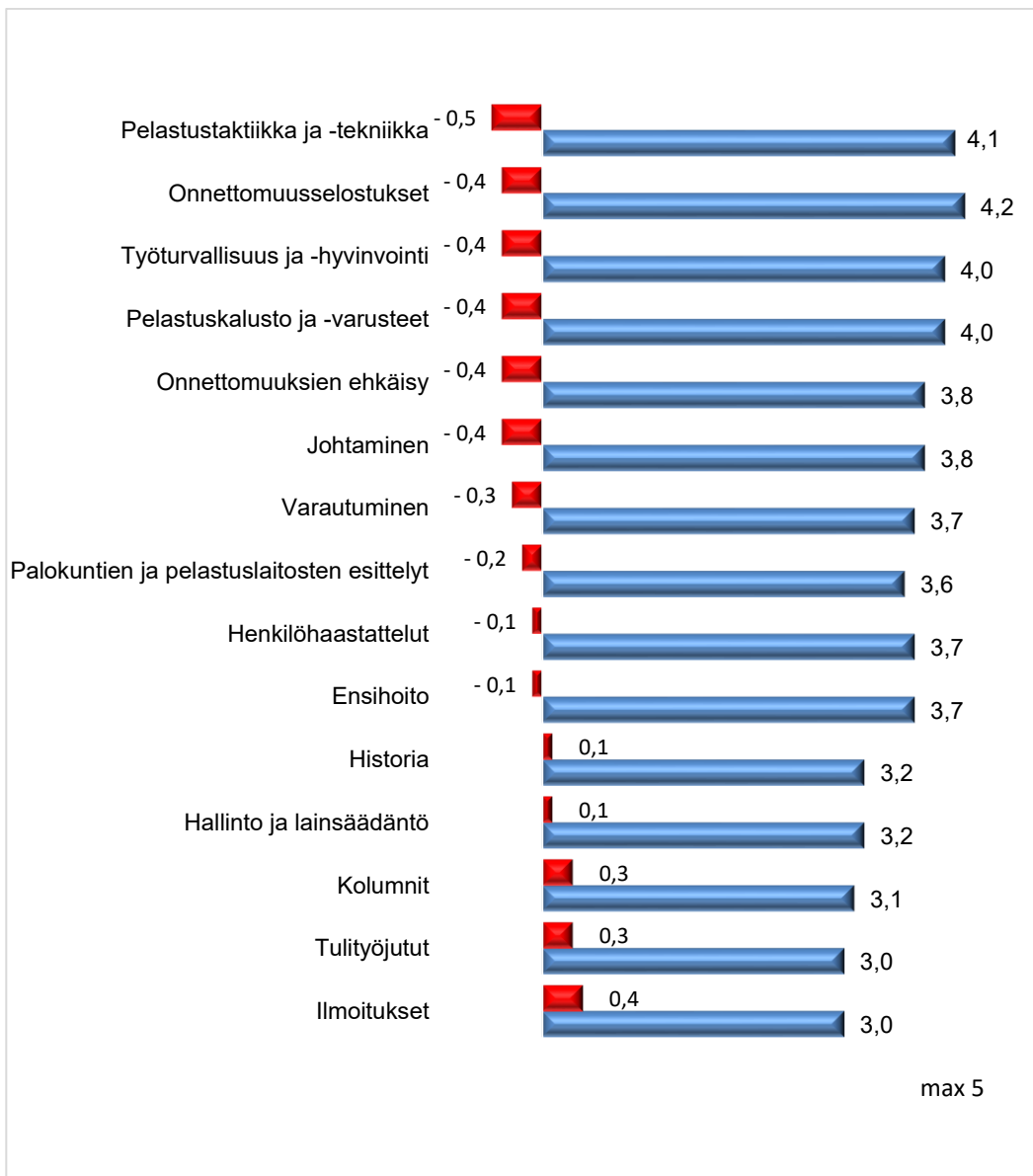
Eri aihealueiden jutuissa onnistuminen nähdään kuviossa 11. Vastaajien mielestä parhaiten oli onnistuttu onnettomuusselostuksissa, osa-alue sai keskiarvoksi 3,8. Henkilöhaastattelut, pelastuskalusto- ja varusteet, pelastustaktiikka ja -tekniikka, työturvallisuus ja -hyvinvointi sekä ensihoito saivat keskiarvoksi 3,6. Keskiarvon 3,4 saivat kolumnit, ilmoitukset, palokuntien ja pelastuslaitosten esittelyt, johtaminen, onnettomuuksien ehkäisy ja varautuminen. Tulityöjutut, historia ja hallinto ja lainsäädäntö saivat keskiarvon 3,3.

Kuvio 11. Onnistuminen Pelastustieto-median eri aihealueiden julkaisuissa

4.3.1 Kuiluanalyysi

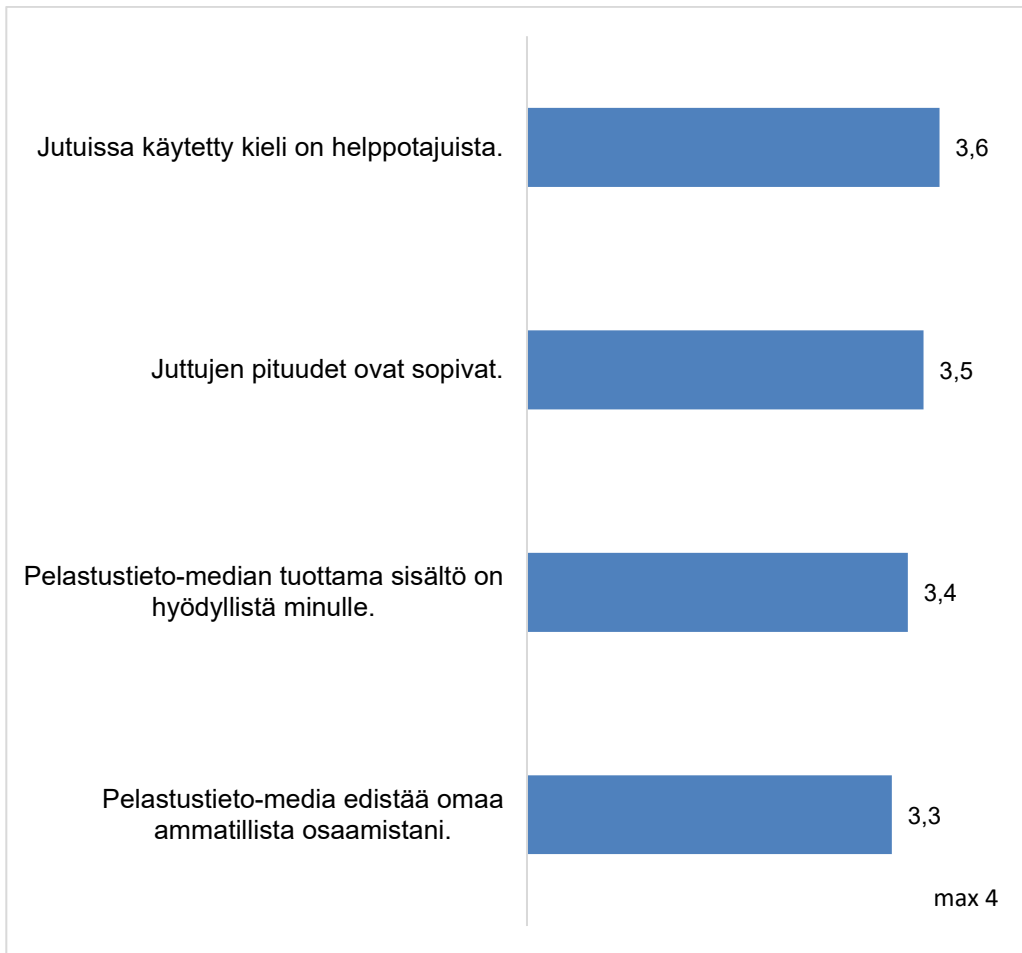
Kuviossa 12 nähdään, kuinka hyvin vastaajien odotuksiin on onnistuttu vastaamaan. Kuviossa oikealle osoittava pitkä sininen pylväs kuvaa kunkin arvioidun aiheen tärkeyttä vastaajille. Lyhyempi punainen pylväs kuvaa onnistumisen ja merkityksen erotusta eli kuilua. Positiiviset oikealle osoittavat punaiset pylväät kuvaavat aiheita, joissa onnistuminen on arvioitu korkeammaksi kuin tärkeys. Negatiiviset vasemmalle osoittavat punaiset pylväät osoittavat puolestaan aiheita, joissa onnistuminen on arvioitu heikommaksi kuin merkitys. Esimerkiksi Ilmoituksiin ja kolumneihin on oltu tyytyväisiä, kun taas pelastustaktiikka ja -tekniikka on saanut negatiivisen arvon.

Kuvio 12. Kuiluanalyysi.

4.3.2 Yleiset väittämät

Lukijoita pyydettiin arviota Pelastustiedon julkaisujen kielestä, pituudesta, hyödyllisyydestä ja sitä, kuinka ne edistävät ammatillista osaamista (kuvio 13). Vastausvaihtoehdot väittämiin olivat 1=täysin eri mieltä, 2=osittain eri mieltä, 3=osittain samaa mieltä ja 4=täysin samaa mieltä. Asteikkona oli 1–4, niin tuloksia voidaan verrata aiempaan tutkimukseen, jossa hyödynnettiin samaa asteikkoa. Kuviosta 13 käy ilmi, että kaikkien väittämien keskiarvot ylittivät arvon 3. Korkeimman keskiarvon sai väittämä ”jutuissa käytetty kieli on helppotajuista”, toiseksi korkeimman väittämä ”juttujen pituudet ovat sopivat” ja kolmanneksi korkeimman väittämä ”Pelastustieto-median tuottama sisältö on hyödyllistä minulle”. Alhaisin keskiarvo, 3,3, tuli väittämästä ”Pelastustieto-media edistää omaa ammatillista osaamistani”.

Kuvio 13. Yleisten väittämien keskiarvot.

5 Pohdinta

5.1 Johtopäätökset ja jatkotutkimus

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että Pelastustiedon kohderyhmä on erittäin laaja. Se painottuu kuitenkin alle 50-vuotiaisiin henkilöihin, joita oli yli 80 %. Yli 40 % vastaajista kuului pelastustoimintaan osallistuviin henkilöihin eli kyselylomakkeen kohdan 3 (liite 1) vastausvaihtoehdon ”operatiivinen” tai ”sopimuspalokuntalainen (hälytysosastossa)” vastanneisiin. Voidaan myös todeta, että painettua Pelastustieto-lehteä luetaan edelleen paljon, vaikka digitaalinenkin vaihtoehto on olemassa ja paperisena haluaa selkeää enemmistö tulevaisuudessakin Pelastustietoa lukea.

Yleisesti ottaen vastaajat olivat hyvin tyytyväisiä Pelastustiedon tuottamaan sisältöön, mistä kertoo kyselylomakkeen viimeisten yleisten väittämien keskiarvo 3,4 (asteikko 1–4). Kuiluanalyysistä selvisi, että vastaajien tärkeinä pitämiin aiheisiin, kuten pelastustaktiikkaan ja -tekniikkaan, onnettomuusselostuksiin, työturvallisuuteen ja -hyvinvointiin, pelastuskalustoon ja -varusteisiin, onnettomuuksien ehkäisyyn ja johtamiseen tulisi panostaa enemmän. Ilmoitukset, tulityöjutut ja kolumnit puolestaan koettiin vähiten merkittävimmiksi aiheiksi. Niissä oli onnistuttu eniten yli odotusten, mikä voisi viitata ylipanostukseen kyseisissä aiheissa.

Jatkotutkimuksen tarpeet ja mahdollisuudet liittyvät erityisesti yksityiskohtaisemman tiedon keräämiseen. Niissä voitaisiin keskittyä esimerkiksi erilaisten mahdollisten kehittämistoimenpiteiden vaikutusten arviointiin tai jonkin asian tarkasteluun eri kohderyhmien näkökulmasta.

5.2 Tutkimuksen onnistuminen

Mielestäni onnistuin kohtuullisen hyvin opinnäytetyön tarkoituksessa ja saavutin opinnäytetyölle asetetun tavoitteen. Aineisto saatiin kerättyä laaditun aikataulun mukaisesti ja sähköinen kysely osoittautui toimivaksi ja tehokkaaksi menetelmäksi kohderyhmän tavoittamiseksi. Vastauksia kyselyyn saatiin riittävästi analyysien luotettavuuden kannalta, ja prosessi eteni suunnitellusti alusta loppuun.

Kyselylomake rakennettiin siten, että kysymykset olivat selkeitä ja tutkimuksen kannalta merkityksellisiä, mikä vahvisti tutkimuksen validiteettia. Lisäksi kyselyn testaamisella ennen aineistonkeruuta varmistuttiin, että vastaajat ymmärsivät kysymykset yhdenmukaisesti, mikä paransi puolestaan tutkimuksen reliabiliteettia. Kyselylomakkeen kolmanteen kohtaan (liite 1), jossa kartoitettiin lukijoiden taustatietoja, lisättiin yhden vastaajan toiveesta vastausvaihtoehto ”jokin muu”, kun kysely oli ollut auki viikon ajan. Tämän vaihtoehdon valitsi lopulta 20 vastaajaa. Seuraavaan kyselylomakkeeseen voisi pohtia kyseisen kohdan vastausvaihtoehtoja uudelleen.

Tutkimuksen haasteet liittyvät ehkä kyselytutkimukselle tyypillisiin rajoitteisiin, kuten siihen, ettei vastaajien kaikkia henkilökohtaisia näkemyksiä voitu saada esille valmiiden vastausvaihtoehtojen avulla. Tätä pyrittiin tosin paikkaamaan mahdollisuudella avoimeen palautteeseen, koska sitä kautta Pelastustiedon toimitus voi saada hyödyllistä ja tärkeää

palautetta. Mielestäni suunnitteluvaiheessa tehty ratkaisu siitä, ettei avointa palautetta analysoitu tässä opinnäytetyössä, oli erittäin hyvä ja järkevä. Sillä ei olisi saavutettu toimeksiantajan näkökulmasta juurikaan lisäarvoa ja näin ollen tutkimukselle asetetussa rajauksessakin onnistuttiin.

Tutkimusprosessi eteni pääosin suunnitelman mukaisesti, ja asetettu aikataulu tuki työn etenemistä vaiheittain. Tämä opinnäytetyö oli minulle ensimmäinen, joten olin aluksi hieman epävarma aikataulun riittävyden kanssa. Toimeksiantaja antoi minulle vapauden aikataulun suhteen ja sovimme aluksi, että kysely toteutetaan syksyn 2024 aikana ja opinnäytetyö on valmis viimeistään keväällä 2025. Ohjaajaltani saadun kannustuksen myötä sovimme hänen kanssaan, että opinnäytetyö on valmis joulukuksi 2024. Analysointivaiheessa tuli pientä viivästymistä henkilökohtaisten kiireiden vuoksi, mutta se ei merkittävästi vaikuttanut työn etenemiseen.

Oma ammatillinen kehittyminen korostui erityisesti tutkimusprosessin ja -menetelmien hallinnassa sekä tiedonhaussa. Minulle tulivat tutuksi Webropol-ohjelma, kyselylomakkeen laadinta ja aineiston käsittely ja analysointi Excel-työkalua hyödyntäen sekä Pelastusopiston ja Kuopion kaupungin kirjasto. Opinnäytetyön tekeminen vahvisti myös ymmärrystäni tutkimuksen eettisistä periaatteista, hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta ja kyselytutkimuksen luotettavuuteen vaikuttavista tekijöistä. Kokonaisuudessaan prosessi tarjosi mahdollisuuden kehittää paitsi tutkimustaitoja, myös projektinhallintataitoja. Näiden taitojen vahvistaminen lisäsi merkittävästi omia valmiuksiani toteuttaa itsenäisiä tutkimuksia ja kyselyitä myös tulevaisuudessa.

Lähteet

Aaltola, J. & Valli, R. 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Heikkilä T. 2010. Tilastollinen tutkimus. Edita Prima Oy. Helsinki.

Hirsjärvi, S., Remes, P. ja Sajavaara, P. 2016. Tutki ja kirjoita. 21. painos. Tammi. Porvoo.

Kariniemi, Olli. 2010. Järjestölehdien yleisötutkimus yhteisön kehittämisen välineenä. Tampereen Yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Väitöskirja. www-dokumentti. 30.5.2024.

Mykkänen, P. 1998. Yhteisölehti. Tekijän opas. Helsinki. Inforviestintä Oy.

Ollikainen, L. 2024. Likert-asteikolliset muuttujat ja niiden tilastollinen analyysi. Kandidaatintutkielma. Tampereen yliopisto.

Pelastustieto. www-dokumentti. <https://pelastustieto.fi/julkaisija/>. 30.5.2024.

Ryynänen, E. 2011. Palvelun laatu lahjatavarakaupassa. Opinnäytetyö. Laurea ammattikorkeakoulu.

Tieteen termipankki. Lukijatutkimus. www-dokumentti. <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:lukijatutkimus>. 31.5.2024.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. www-dokumentti. <https://tenk.fi/fi/hyva-tieteellinen-kaytantomtk>. 30.6.2024.

Valli, R. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. 2., uudistettu painos. Bookwell Oy. Juva.

Vilka, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä. Otava. Keuruu.

Liite 1. Saatekirje ja kyselylomake

Pelastustieto-median lukijakysely

Hyvä Pelastustiedon lukija,

Vastaamalla kyselyyn, vaikutat Pelastustiedon tulevaisuuteen! Kyselyn tavoitteena on kehittää Pelastustietoa entistä paremmin lukijoiden toiveita vastaavaksi.

Kyselyyn vastataan anonymisti, eikä vastaajia voida tunnistaa. Kyselyyn vastaaminen vie aikaa noin 5–10 minuuttia. Vastausaikaa on 30.9.2024 asti, jonka jälkeen kysely sulkeutuu. Kyselyn lopussa voit osallistua arvontaan.

Tutkimus on osa opinnäytetyötäni, jonka teen osana pelastusalan päällystötutkintoa.

Kiitos ajastanne ja vaivannäöstänne!

Ystävällisin terveisin,

Sakarias Kangasie AmkN21

1. Mikä on sukupuolesi? *

- Mies
- Nainen
- Muu

2. Minkä ikäinen olet? *

- Alle 20 vuotta
- 20–34 vuotta
- 35–50 vuotta
- 51–65 vuotta
- Yli 65 vuotta

3. Mitä teet pelastusalalla? *

- Opiskelija
- Hallinto

- Operatiivinen
- Onnettomuuksien ehkäisy
- Tukipalvelut
- Varautuminen
- Ensihoito (Hallinto ja operatiivinen)
- Sopimuspalokuntalainen (hälytysosastossa)
- Sopimuspalokuntalainen (muut)
- Muu vapaaehtoinen
- Häätäkeskuslaitos
- En ole alalla
- Joku muu

4. Luetko painettua Pelastustieto-lehteä? *

- Kyllä
- En

5. Miten saat painetun lehden luettavaksi? *

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.

- Luen työpaikalla
- Luen opiskelupaikalla
- Olen tilannut lehden kotiin

6. Kuinka kauan käytät aikaa yhden painetun lehtinumeron lukemiseen? *

- Selailen
- Luen muutaman jutun
- Luen suurimman osan jutuista
- Luen koko lehden

7. Luetko Pelastustiedon sähköistä näköislehteä? *

- Kyllä
 En

8. Millä laitteella luet sähköistä näköislehteä? *

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto

- Tietokoneella
 Mobiililaitteella

9. Kuinka kauan käytät aikaa yhden sähköisen näköislehtinumeron lukemiseen? *

*

- Selailen
 Luen muutaman jutun
 Luen suurimman osan jutuista
 Luen koko lehden

10. Seuraatko Pelastustiedon verkkosivustoa (pelastustieto.fi)? *

- Kyllä
 En

11. Kuinka usein vieraillet verkkosivustolla? *

- Päivittäin
 2-4 kertaa viikossa
 Muutaman kerran kuukaudessa
 Muutaman kerran vuodessa

12. Miten päädyt verkkosivustolle? *

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.

- Suoraan pelastustieto.fi

- Sosiaalisen median kautta
- Hakukoneen kautta

13. Mitä Pelastustiedon somekanavia seuraat? *

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.

- Instagram
- Facebook
- Tiktok
- En mitään

14. Kuinka usein luet Pelastustiedon somejulkaisuja? *

- Päivittäin
- 2-4 kertaa viikossa
- Muutaman kerran kuukaudessa
- Muutaman kerran vuodessa

15. Miten haluaisit lukea Pelastustietoa tulevaisuudessa? *

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.

- Paperiversiona
- Sähköisenä tietokoneelta
- Sähköisenä mobiililaitteelta
- En halua lukea

16. Käyttäisitkö Pelastustieto-sovellusta? *

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

17. Arvioi kunkin aiheen tärkeys Pelastustieto-median julkaisuissa. *

1 = Merkityksetön

2 = Melko merkityksetön

3 = Neutraali

4 = Melko tärkeä

5 = Erittäin tärkeä

	1 	2 	3 	4 	5
Onnettomuusselostukset	☐	☐	☐	☐	☐
Ensihoito	☐	☐	☐	☐	☐
Varautuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Työturvallisuus ja -hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐
Pelastustaktiikka ja -tekniikka	☐	☐	☐	☐	☐
Pelastuskalusto ja -varusteet	☐	☐	☐	☐	☐
Onnettomuuksien ehkäisy	☐	☐	☐	☐	☐
Hallinto ja lainsäädäntö	☐	☐	☐	☐	☐
Johtaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Palokuntien ja pelastuslaitosten esittelyt	☐	☐	☐	☐	☐
Henkilöhaastattelut	☐	☐	☐	☐	☐
Historia	☐	☐	☐	☐	☐
Ilmoitukset	☐	☐	☐	☐	☐
Kolumnit	☐	☐	☐	☐	☐
Tulityöjutut	☐	☐	☐	☐	☐

18. Arvioi Pelastustieto-median onnistumista kunkin aihealueen julkaisuissa. *

1 = Onnistunut erittäin huonosti

2 = Onnistunut melko huonosti

3 = Neutraali

4 = Onnistunut melko hyvin

5 = Onnistunut erittäin hyvin

	1 	2 	3 	4 	5
Onnettomuusselostukset	☐	☐	☐	☐	☐
Ensihoito	☐	☐	☐	☐	☐
Varautuminen	☐	☐	☐	☐	☐

	1 	2 	3 	4 	5
Työturvallisuus ja -hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐
Pelastustaktiikka ja -tekniikka	☐	☐	☐	☐	☐
Pelastuskalusto ja -varusteet	☐	☐	☐	☐	☐
Onnettomuuksien ehkäisy	☐	☐	☐	☐	☐
Hallinto ja lainsäädäntö	☐	☐	☐	☐	☐
Johtaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Palokuntien ja pelastuslaitosten esittelyt	☐	☐	☐	☐	☐
Henkilöhaastattelut	☐	☐	☐	☐	☐
Historia	☐	☐	☐	☐	☐
Ilmoitukset	☐	☐	☐	☐	☐
Kolumnit	☐	☐	☐	☐	☐
Tulityöjutut	☐	☐	☐	☐	☐

19. Arvioi väittämät asteikolla 1-4. *

1=Täysin eri mieltä, 2=Osittain eri mieltä, 3=Osittain samaa mieltä, 4=Täysin samaa mieltä

	1 	2 	3 	4
Pelastustieto-median tuottama sisältö on hyödyllistä minulle.	☐	☐	☐	☐
Jutuissa käytetty kieli on helppotajuista.	☐	☐	☐	☐
Juttujen pituudet ovat sopivat.	☐	☐	☐	☐
Pelastustieto-media edistää omaa ammatillista osaamistani.	☐	☐	☐	☐

20. Anna vapaata palautetta tai kehittämisideoita.

21. Jos haluat osallistua arvontaan, jätä yhteystietosi alle.

Tietoja ei käytetä markkinointiin tai yhdistetä kyselyn vastauksiin.

Etunimi	_____
Sukunimi	_____
Osoite	_____
Puhelinnumero	_____
Sähköposti	_____